TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2021. gada 20. maijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Valsts atbalsts – Lauksaimniecības nozare – Tādu dzīvnieku nokaušana, kuriem ir infekcijas slimības – Kompensācija dzīvnieku audzētājiem – Paziņošanas un "atturēšanās no jebkādas darbības" [*standstill*] pienākumi – LESD 108. panta 3. punkts – Jēdzieni "pastāvošs atbalsts" un "jauns atbalsts" – Regula (EK) Nr. 659/1999 – Atbrīvojumi pēc atbalsta kategorijām – Regula (ES) Nr. 702/2014 – *De minimis* atbalsts – Regula (ES) Nr. 1408/2013

Lietā C-128/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 14. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 18. februārī, tiesvedībā

***Azienda Sanitaria Provinciale di Catania***

pret

***Assessorato della Salute della Regione Siciliana,***

piedaloties

**AU,**

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents), D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts: E. Tančevs [*E. Tanchev*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Azienda Sanitaria Provinciale di Catania* vārdā – *A. Ravì*, *avvocato*,

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *P. Garofoli*, *avvocato dello Stato*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Georgieva* un *D. Recchia*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 17. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par LESD 107. un 108. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Azienda Sanitaria Provinciale di Catania* (Katānijas provinces Veselības aizsardzības iestāde, turpmāk tekstā – "*ASPC*") un *Assessorato della Salute della Regione Siciliana* (Sicīlijas reģiona Reģionālā veselības ministrija, Itālija) par lūgumu piespriest pirmajai minētajai izmaksāt kompensāciju AU – dzīvnieku audzētājam, kas bija spiests nokaut dzīvniekus, kuriem ir infekcijas slimības.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Savienības tiesības*

*Regula (EK) Nr. 659/1999*

3 Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108. panta] piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), 1. panta b) punkta ii) apakšpunktā un c) punktā ir noteikts:

"Šajā regulā:

[..]

b) "pastāvošais atbalsts" ir:

[..]

ii) atļauts atbalsts, t.i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, ko atļāvusi Komisija vai Padome;

[..].

c) "jauns atbalsts" ir atbalsts, t.i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, kas nav pastāvošs atbalsts, tostarp pastāvoša atbalsta grozījumi."

*Regula (EK) Nr. 794/2004*

4 Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko īsteno Regulu Nr. 659/1999 (OV 2004, L 140, 1. lpp.), 4. pants "Vienkāršota procedūra paziņošanai par dažām izmaiņām esošajā atbalstā" ir izteikta šādā redakcijā:

"1. Regulas [..] Nr. 659/1999 1. panta c) punkta nolūkiem izmaiņas esošajā atbalstā ir jebkādas pārmaiņas, izņemot pilnībā formāla vai administratīva rakstura izmaiņas, kas nevar ietekmēt novērtējumu par atbalsta pasākuma saderību ar [iekšējo] tirgu. Tomēr esošas atbalsta shēmas sākotnējā budžeta palielinājumu par summu līdz 20 % apmērā neuzskata par esoša atbalsta izmaiņām.

2. Par šādām turpmāk minētām izmaiņām esošā atbalstā paziņo, izmantojot vienkāršoto paziņojuma veidlapu, kas iekļauta II pielikumā:

a) atļautas atbalsta shēmas sākotnējā budžeta palielinājums par vairāk nekā 20 %;

b) esošas atļautas atbalsta shēmas pagarinājums par laiku līdz sešiem gadiem ar budžeta palielinājumu vai bez tā;

[..]."

*Regula (ES) Nr. 1408/2013*

5 Saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1408/2013 (2013. gada 18. decembris) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē (OV 2013, L 352, 9. lpp.) 3. panta 1. un 2. punktu:

"1. Atbalsta pasākumus, kas atbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem, uzskata par tādiem, kuri neatbilst visiem [LESD] 107. panta 1. punkta kritērijiem un tādējādi ir atbrīvoti no [LESD] 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības.

2. Kopējais *de minimis* atbalsts, ko viena dalībvalsts piešķīrusi vienam vienotam uzņēmumam, jebkurā trīs fiskālo gadu periodā nepārsniedz 15 000 EUR."

6 Šīs regulas 7. panta "Pārejas noteikumi" 1. punktā ir noteikts:

"Šo regulu piemēro atbalstam, kas piešķirts pirms tās stāšanās spēkā, ja tas atbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem. Jebkuru atbalstu, kas neatbilst minētajiem nosacījumiem, Komisija novērtēs atbilstoši attiecīgajām nostādnēm, pamatnostādnēm un paziņojumiem."

*Regula (ES) Nr. 702/2014*

7 Komisijas Regulas (ES) Nr. 702/2014 (2014. gada 25. jūnijs), ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu (OV 2014, L 193, 1. lpp., labojums – OV 2019, L 269, 13. lpp.), kas stājās spēkā 2014. gada 1. jūlijā, 2. panta 12. un 29. punktā ir paredzētas šādas definīcijas:

"12) "individuāls atbalsts" ir:

[..]
b) individuāliem saņēmējiem saskaņā ar atbalsta shēmu piešķirts atbalsts;

[..].

29) "atbalsta piešķiršanas diena" ir diena, kad saņēmējam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu ir nodotas likumīgās tiesības saņemt atbalstu."

8 Šīs regulas 3. pantā "Atbrīvošanas nosacījumi" ir noteikts:

"Atbalsta shēmas, atbalsta shēmu ietvaros piešķirts individuālais atbalsts un *ad hoc* atbalsts ir saderīgi ar iekšējo tirgu [LESD] 107. panta 2. vai 3. punkta nozīmē un ir atbrīvoti no [LESD] 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības, ja minētais atbalsts atbilst visiem šīs regulas I nodaļā paredzētajiem nosacījumiem, kā arī īpašiem nosacījumiem, kas paredzēti šīs regulas III nodaļā."

9 Saistībā ar Regulas Nr. 702/2014 I nodaļā paredzētajiem nosacījumiem tās 4. pantā ir noteiktas robežvērtības bruto dotācijas ekvivalenta ziņā, kuru pārsniegšanas gadījumā šī regula nav piemērojama individuālam atbalstam, savukārt ar minētās regulas 5. un 6. pantu tās piemērošana ir pakļauta attiecīgi nosacījumiem par atbalsta pārredzamību un stimulējošo ietekmi. Šīs regulas 9. un 10. pants ir saistīti attiecīgi ar publicēšanu un informāciju, kā arī uz otrreizēju nepublicēšanu.

10 Attiecībā uz Regulas Nr. 702/2014 III nodaļā paredzētajiem nosacījumiem tās 26. panta 1. un 6. punktā ir noteikts:

"1. Atbalsts, kura mērķis ir [maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU)], kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, kompensēt dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu profilakses, kontroles un izskaušanas izmaksas, un atbalsts, kura mērķis ir šādiem uzņēmumiem kompensēt minēto dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu radītos zaudējumus, ir saderīgs ar iekšējo tirgu [LESD] 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē un ir atbrīvots no [LESD] 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības, ja tas atbilst šā panta [2.–13.] punkta un I nodaļas nosacījumiem.

[..]

6. Atbalsta shēmas ievieš trīs gadu laikā pēc dzīvnieku slimību vai augiem kaitīgo organismu radīto izmaksu vai zaudējumu rašanās dienas.

Atbalstu izmaksā četru gadu laikā pēc minētās dienas."

11 Regulas Nr. 702/2014 51. panta "Pārejas noteikumi" 1. punktā ir paredzēts, ka šo regulu "piemēro individuālajam atbalstam, kas piešķirts pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas, ja individuālais atbalsts atbilst visiem šīs regulas nosacījumiem, izņemot 9. un 10. pantu".

### *Itālijas tiesības*

*Reģionālais likums Nr. 12/1989*

12 1989. gada 5. jūnija *Legge Regione Sicilia n. 12 – Interventi per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contributi alle associazioni degli allevatori* (Sicīlijas reģionālais likums Nr. 12 par pasākumiem, lai veicinātu lopkopības saimniecību, kuras ir skārusi tuberkuloze, bruceloze un citas infekcijas un lipīgās slimības, rehabilitāciju un reintegrāciju, un iemaksām audzētāju asociācijām) (1989. gada 7. jūnija *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* Nr. 28; turpmāk tekstā – "Reģionālais likums Nr. 12/1989") 1. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"1. Lai veiktu rehabilitācijas pasākumus liellopu saimniecībās, kuras ir skārusi tuberkuloze, bruceloze un leikoze, kā arī aitu un kazu saimniecībās, kuras skārusi bruceloze, saskaņā ar [*legge 9 giugno 1964, n. 615* (1964. gada 9. jūnija likumu Nr. 615)] un [*leggi 23 gennaio 1968, n. 33 e n. 34* (1968. gada 23. janvāra likumiem Nr. 33 un Nr. 34)], ar turpmākiem grozījumiem un papildinājumiem, kompensācijas tiek piešķirtas liellopu, kas ir nokauti un/vai likvidēti, jo tos ir skārusi tuberkuloze, bruceloze un leikoze, īpašniekiem, un aitu un kazu, kuras ir nokautas un/vai likvidētas, jo tās ir skārusi bruceloze, īpašniekiem, papildus tai kompensācijai, kas ir noteikta spēkā esošajos valsts noteikumos, atbilstoši tam, kas ir norādīts tabulā šī likuma pielikumā.

2. *Assessore regionale per la sanità* [(Reģionālā Veselības padome)] ar dekrētu ik gadu pielāgo Reģionālajā likumā Nr. 12/1989 [..] paredzētās papildu kompensācijas apmēru proporcijā, kas ir identiska valsts šajā jomā piešķirto līdzekļu ikgadējam palielinājumam, ievērojot šajā likumā paredzēto budžeta līdzekļu robežas.

[..]

4. To pašu iemeslu dēļ, kas ir norādīti iepriekšējos punktos, un lai atbalstītu rehabilitācijas pasākumus lopkopības saimniecībās, atlīdzība 2000 Itālijas liru (ITL) [(aptuveni 1,03 EUR)] apmērā papildus spēkā esošajos valsts noteikumos noteiktajai tiek izmaksāta pašnodarbinātiem veterinārārstiem, kuriem ir atļauts piedalīties darbībās, kas ir norādītas 1968. gada 1. jūnija un 1968. gada 3. jūnija ministra dekrētā, par katru pārbaudīto liellopu. Katrā ziņā kopējais kompensācijas apmērs nepārsniedz 3000 ITL [(aptuveni 1,55 EUR)].

5. Šajā pantā norādītajiem mērķiem kārtējā finanšu gadā ir atļauts izdot 7000 miljonus ITL [(aptuveni 3 615 000 EUR)] un pa 6000 miljoniem ITL [(aptuveni 3 099 000 EUR)] 1990. finanšu gadā un 1991. finanšu gadā."

*Reģionālais likums Nr. 40/1997*

13 1997. gada 7. novembra *Legge Regione Sicilia n. 40 – Variazioni al bilancio della Regione ed al bilancio dell'Azienda delle foreste demaniali della regione siciliana per l'anno finanziario 1997 – Assestamento. Modifica dell'articolo 49 della legge regionale 7 agosto 1997, n. 30* (Sicīlijas reģionālais likums Nr. 40 par grozījumiem Reģiona budžetā un Sicīlijas reģiona mežu dienesta budžetā 1997. finanšu gadā – 1997. gada 7. augusta reģionālā likuma Nr. 30 49. panta grozījums; 1997. gada 12. novembra *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* Nr. 62) (turpmāk tekstā – "Reģionālais likums Nr. 40/1997") 11. pantā ir noteikts:

"Lai sasniegtu mērķus, kas ir paredzēti [Reģionālā likuma Nr. 12/1989], ar turpmākajiem grozījumiem un papildinājumiem, 1. pantā, ir atļauts izlietot 16 miljardus ITL [(aptuveni 8 263 310 EUR)], lai samaksātu summas, kuras Sicīlijas vietējām veselības aizsardzības struktūrvienībām ir jāmaksā nokauto dzīvnieku, kuri bijuši inficēti ar tuberkulozi, brucelozi, leikozi un citām infekcijas slimībām 1993., 1994., 1995., 1996. un 1997. gadā, īpašniekiem, kā arī, lai izmaksātu par šiem gadiem atlīdzību pašnodarbinātiem veterinārārstiem, kas piedalījušies rehabilitācijas pasākumos."

*Reģionālais likums Nr. 22/1999*

14 Saskaņā ar 1999. gada 28. septembra *Legge Regione Sicilia n. 22 – Interventi urgenti per il settore agricolo* (Sicīlijas reģionālais likums Nr. 22 par steidzamiem pasākumiem lauksaimniecības nozarē; 1999. gada 1. oktobra *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* Nr. 47; turpmāk tekstā – "Reģionālais likums Nr. 22/1999") 7. pantu tika atļauts "1999. finanšu gadā izlietot 20 miljardus ITL [(aptuveni 10 329 138 EUR)] Sicīlijas reģionālā likuma Nr. 40/1997 11. pantā noteiktajiem mērķiem".

*Reģionālais likums Nr. 19/2005*

15 2005. gada 22. decembra *Legge Regione Sicilia n. 19 – Misure finanziarie urgenti e variazioni al bilancio della Regione per l'esercizio finanziario 2005. Disposizioni varie* (Sicīlijas reģionālais likums Nr. 19, ar ko tiek noteikti steidzami finanšu pasākumi un papildināts reģiona budžets 2005. finanšu gadam. Dažādi noteikumi; 2005. gada 23. decembra *Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* Nr. 56, turpmāk tekstā – "Reģionālais likums Nr. 19/2005") 25. panta 16. punktā ir noteikts:

"Lai sasniegtu mērķus, kas ir paredzēti [Reģionālā likuma Nr. 12/1989] 1. pantā, un ievērojot [2000. gada 23. decembra *legge regionale della Sicilia n. 32* (Reģionālā likuma Nr. 32)] 134. pantā paredzēto regulējumu, ir atļauts izlietot summu 20 miljonu EUR apmērā, lai samaksātu summas, kuras Sicīlijas vietējām veselības aizsardzības struktūrvienībām ir jāmaksā nokauto dzīvnieku, kuri bijuši inficēti ar infekcijas slimībām laikposmā no 2000. līdz 2006. gadam, īpašniekiem, kā arī, lai izmaksātu par šo pašu laikposmu atlīdzības pašnodarbinātiem veterinārārstiem, kas piedalījušies rehabilitācijas

pasākumos. Šajā punktā norādītajiem mērķiem 2005. finanšu gadā ir atļauts izlietot 10 miljonus EUR ([*Unité prévisionnelle de base*, prognozes pamatvienība] (*UPB*) 10.3.1.3.2, 417702. nodaļa). Attiecībā uz nākamajiem finanšu gadiem ir jārīkojas saskaņā ar 1999. gada 27. aprīļa Reģionālā likuma Nr. 10, ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem, 3. panta 2. punkta i) apakšpunktu."

**Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi**

16 AU vērsās *Tribunale di Catania* (Katānijas tiesa, Itālija) ar prasību, lūdzot piespriest *ASPC* izmaksāt viņam naudas summu 11 930,08 EUR kā kompensāciju, kas ir paredzēta Reģionālā likuma Nr. 12/1989 1. pantā. Šī kompensācija tiek finansēta saskaņā ar Reģionālā likuma Nr. 19/2005 25. panta 16. punktu un tiek izmaksāta lopkopības nozarē strādājošiem lauksaimniekiem, kuri bijuši spiesti nokaut ar infekcijas slimībām inficētos dzīvniekus (turpmāk tekstā – "pamatlietā aplūkojamā kompensācija"). Ar rīkojumu Nr. 81/08 šī tiesa apmierināja šo prasību.

17 *ASPC* tomēr lūdza un panāca šī rīkojuma atcelšanu ar šīs pašas tiesas spriedumu.

18 Ar 2013. gada 24. jūlija spriedumu *Corte d'appello di Catania* (Katānijas apelācijas tiesa, Itālija) apmierināja AU iesniegto apelācijas sūdzību un grozīja šo spriedumu.

19 Šī tiesa noraidīja *ASPC* argumentu, saskaņā ar kuru Reģionālā likuma Nr. 19/2005 25. panta 16. punktā paredzētais pasākums (turpmāk tekstā – "2005. gada pasākums") ir valsts atbalsts, ko nevar sniegt, pirms Komisija to ir atzinusi par saderīgu ar iekšējo tirgu.

20 Minētā tiesa norādīja, ka ar Lēmumu (2002. gada 11. decembris) par valsts atbalstu NN 37/98 (*ex* N 808/97) un NN 138/02 – Itālija (Sicīlija) – Valsts atbalsts pēc epizootijas slimībām: Reģionālā likuma Nr. 40/1997 11. pants "Izmaiņas Reģiona bilancē un Valsts mežu dienesta bilancē 1997. finanšu gadam – Grozījums Reģionālā likuma Nr. 30/1997 49. pantā" (atbalsts NN 37/98) un Reģionālā likuma Nr. 22/1999 7. pantā "Steidzami pasākumi lauksaimniecības nozarē" (atbalsts NN 138/02) (C(2002) 4786) (turpmāk tekstā – "2002. gada lēmums") Komisija kā valsts atbalsta pasākumu, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, jau bija atļāvusi to reģionālo likumu noteikumus, ar kuriem līdz 1997. gadam tika finansēta pamatlietā aplūkojamā kompensācija, tas ir, Reģionālā likuma Nr. 40/1997 11. pantu un Reģionālā likuma Nr. 22/1999 7. pantu (turpmāk tekstā – "1997. un 1999. gada pasākumi"). *Corte d'appello di Catania* (Katānijas apelācijas tiesa) uzskatīja, ka Komisijas 2002. gada lēmumā veiktais konstatējums, saskaņā ar kuru 1997. un 1999. gada pasākumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu, attiecas arī uz 2005. gada pasākumu, ar kuru arī tika finansēta šī kompensācija.

21 Iesniedzējtiesai, proti, *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija), kurā tika iesniegta *ASPC* kasācijas sūdzība par *Corte d'appello di Catania* (Katānijas apelācijas tiesa) spriedumu, rodas jautājums, vai 2005. gada pasākums ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un apstiprinošas atbildes gadījumā – vai šis pasākums ir saderīgs ar LESD 107. un 108. pantu.

22 Šajos apstākļos *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai saskaņā ar [LESD 107. un 108. pantu], kā arī "Kopienas pamatnostādnēm attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē" [(OV 2000, C 28, 2. lpp.)], [Reģionālā likuma Nr. 19/2005] 25. panta 16. punktā, kurā ir paredzēts, ka, "lai sasniegtu mērķus, kas ir paredzēti [Reģionālā likuma Nr. 12/1989] 1. pantā, un ievērojot 2000. gada 23. decembra Sicīlijas reģionālā likuma Nr. 32 134. panta regulējumu, ir atļauts izlietot 20 miljonus EUR, lai samaksātu summas, kuras [vietējām veselības aizsardzības struktūrvienībām] ir jāmaksā nokauto dzīvnieku, kuri ir bijuši inficēti ar infekcijas un lipīgām slimībām laikposmā no 2000. līdz 2006. gadam, īpašniekiem, kā arī, lai izmaksātu par šo pašu laikposmu atlīdzības pašnodarbinātiem veterinārārstiem, kas ir piedalījušies rehabilitācijas pasākumos. Šajā punktā norādītajiem mērķiem 2005. finanšu gadā ir atļauts izlietot

10 miljonus EUR [*UPB* 10.3.1.3.2, 417702. nodaļa]. Attiecībā uz nākamajiem finanšu gadiem ir jārīkojas saskaņā ar 1999. gada 27. aprīļa Reģionālā likuma Nr. 10 ar vēlākajiem grozījumiem un papildinājumiem 3. panta 2. punkta i) apakšpunktu", noteiktais pasākums ir valsts atbalsts, kas, tā kā ar to tiek sniegta priekšrocība atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķiem ražojumiem, kropļo vai var kropļot konkurenci?

2) Vai, kaut arī [Reģionālā likuma Nr. 19/2005] 25. panta 16. punkta tiesību norma [..] principā var būt valsts atbalsts, kas, tā kā ar to tiek sniegta priekšrocība atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķiem ražojumiem, kropļo vai var kropļot konkurenci, tomēr var tikt uzskatīta par saderīgu ar [LESD 107. un 108. pantu] – ņemot vērā apsvērumus, kuri lika [Komisijai] ar [2002. gada lēmumu] saskaņā ar nosacījumiem, kas ir izklāstīti "Kopienas pamatnostādnēs attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē", atzīt līdzīga satura tiesību normas, kuras ir iekļautas [Reģionālā likuma Nr. 40/1997] 11. pantā un [Reģionālā likuma Nr. 22/1999] 7. pantā, par saderīgām ar [LESD 107. un 108.] pantu?"

## Tiesvedība Tiesā

23 Ar koronavīrusa pandēmiju saistīto risku dēļ 2020. gada 30. aprīlī paredzētā tiesas sēde tika atcelta.

24 Tādējādi ar 2020. gada 6. aprīļa lēmumu jautājumi, uz kuriem puses iepriekš tika lūgtas atbildēt tiesas sēdē, tika pārveidoti par jautājumiem rakstveida atbildes sniegšanai, kas tika nosūtīti Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām. Turklāt Tiesas Reglamenta 62. panta 1. punktā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Itālijas Republika tika lūgta atbildēt uz papildu jautājumiem.

25 *ASPC*, Itālijas valdība un Komisija atbildēja uz šiem jautājumu Tiesas noteiktajā termiņā.

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

### *Par otro jautājumu*

26 Attiecībā uz otro jautājumu, kas ir jāizskata vispirms, Komisija rakstveida apsvērumos atgādina, ka uz atbalsta pasākumu saderības ar iekšējo tirgu novērtēšanu attiecas tās ekskluzīvā kompetence, kura tiek īstenota Savienības tiesas uzraudzībā, un uzskata, ka šis jautājums, kas attiecas uz 2005. gada pasākuma saderību ar LESD 107. panta 2. un 3. punktu, tādējādi ir jāatzīst par nepieņemamu.

27 Šajā ziņā ir jānorāda, ka minētajā jautājumā iesniedzējtiesa atsaucas arī uz 2002. gada lēmumu, ar kuru Komisija bija atļāvusi 2005. gada pasākumam pielīdzināmus pasākumus. Turklāt pati iesniedzējtiesa atzīst, ka valsts tiesas kompetencē nav lemt par pamatlietā aplūkojamās kompensācijas saderību ar iekšējo tirgu.

28 Tomēr valsts tiesu pienākums ir rūpēties par to, lai līdz Komisijas galīgā lēmuma pieņemšanai tiktu nodrošināta indivīdu tiesību aizsardzība gadījumā, ja valsts iestādes, iespējams, nav izpildījušas LESD 108. panta 3. punktā paredzētos pienākumus. Ja indivīdi ir atsaukušies uz šādu neizpildi un valsts tiesas to ir konstatējušas, tām atbilstoši savas valsts tiesībām ir jāizdara no tā visi secinājumi, taču savos nolēmumos tām nav jāizvērtē atbalsta saderība ar iekšējo tirgu, jo tas ietilpst Komisijas ekskluzīvajā kompetencē un to pārbauda Tiesa (spriedums, 2019. gada 2. maijs, *A-Fonds*, C-598/17, EU:C:2019:352, 46. punkts). Šajā kontekstā valsts tiesai var būt pamats saskaņā ar LESD 267. pantu lūgt Tiesu sniegt Savienības tiesību interpretāciju, kas valsts tiesai ir vajadzīga, lai izspriestu tās izskatāmo lietu.

29 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz dalībvalsts ieviestu pasākumu, ar kuru ir paredzēts vairāku gadu laikposmā un 20 miljonu EUR apmērā finansēt, pirmkārt, kompensācijas lopu audzētājiem, kas bijuši spiesti nokaut dzīvniekus, kuriem ir infekcijas slimības, un, otrkārt, atlīdzību pašnodarbinātiem veterinārārstiem, kas piedalījušies rehabilitācijas pasākumos, ir jābūt attiecinātai šajā tiesību normā paredzētajai iepriekšējas kontroles procedūrai, tostarp arī tad, ja Komisija bija atļāvusi līdzīgus pasākumus.

30 Vispirms ir jāatgādina, ka LESD 108. pantā ir paredzētas atšķirīgas procedūras atkarībā no tā, vai valsts atbalsts ir pastāvošs vai jauns. Ar LESD 108. panta 1. punktu ir atļauts, ka pastāvošais atbalsts tiek īstenots, kamēr Komisija nav konstatējusi tā nesaderību ar iekšējo tirgu, savukārt ar LESD 108. panta 3. punktu ir noteikts pienākums laikus paziņot Komisijai par projektiem piešķirt jaunu atbalstu vai grozīt pastāvošu atbalstu, kurus nedrīkst īstenot, pirms pārbaudes procedūra nav noslēgusies ar galīgo lēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. septembris, *Carrefour Hypermarchés* u.c., C-510/16, EU:C:2018:751, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai pamatlietā aplūkojamo pasākumu var kvalificēt kā "pastāvošo atbalstu".

32 Saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta ii) apakšpunktu ar "pastāvošo atbalstu" tiek ietverts "atļauts atbalsts, t.i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, ko atļāvusi Komisija vai Padome", savukārt saskaņā ar šīs regulas 1. panta c) punktu "jauns atbalsts" ir "atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, kas nav pastāvošs atbalsts, tostarp pastāvoša atbalsta grozījumi".

33 Turklāt Regulas Nr. 794/2004 4. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka "[Regulas Nr. 659/1999] 1. panta c) punkta nolūkiem izmaiņas esošajā atbalstā ir jebkādas pārmaiņas, izņemot pilnībā formāla vai administratīva rakstura izmaiņas, kas nevar ietekmēt novērtējumu par atbalsta pasākuma saderību ar [iekšējo] tirgu".

34 Šajā lietā nav strīda par to, ka 1997. un 1999. gada pasākumus, kuru mērķis bija finansēt pamatlietā aplūkojamās kompensācijas un ar kuriem šim nolūkam tika piešķirta summa attiecīgi 16 miljardu ITL (aptuveni 8 263 310 EUR) un 20 miljardu ITL (aptuveni 10 329 138 EUR) apmērā attiecībā uz laikposmu no 1993. līdz 1997. gadam, Komisija bija atļāvusi ar 2002. gada lēmumu. Tādējādi, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 48. punktā, šie pasākumi ir atļauta atbalsta shēma un tātad – "pastāvošs atbalsts" Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta ii) apakšpunkta izpratnē.

35 Attiecībā uz 2005. gada pasākumu, lai gan tā mērķis sakrīt ar 1997. un 1999. gada pasākumu mērķi, proti, refinansēt reģionālā likuma Nr. 12/1989 1. pantā paredzēto kompensāciju, tajā, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 53. punktā, vienlaikus ir paredzēts palielināt Komisijas ar tās 2002. gada lēmumu apstiprinātajai atbalsta shēmai piešķirto budžetu par 20 miljoniem EUR un pagarināt kompensācijas refinansēšanas laikposmu no 2000. gada līdz 2006. gadam.

36 Šādas izmaiņas atļautajā atbalsta shēmā nevar uzskatīt par tādām, kam būtu pilnībā formāls vai administratīvs raksturs Regulas Nr. 794/2004 4. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē. Gluži pretēji, tās ir pastāvošā atbalsta grozījums Regulas Nr. 659/1999 1. panta c) punkta izpratnē.

37 Proti, no Tiesas judikatūras izriet, ka iepriekš apstiprinātas atbalsta shēmas piemērošanas laikposma pagarinājums, kas ir vai nav saistīts ar šai shēmai piešķirtā budžeta palielinājumu, rada jaunu atbalstu, kurš tiek nošķirts no apstiprinātās atbalsta shēmas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 20. maijs, *Todaro Nunziatina & C.*, C-138/09, EU:C:2010:291, 46. un 47. punkts, 2013. gada 4. decembris, Komisija/Padome, C-111/10, EU:C:2013:785, 58. punkts, 2013. gada 4. decembris, Komisija/Padome, C-121/10, EU:C:2013:784, 59. punkts, kā arī 2016. gada 26. oktobris, *DEI* un Komisija/*Alouminion tis Ellados*, C-590/14 P, EU:C:2016:797, 50., 58. un 59. punkts).

38 Tāpat arī Regulas Nr. 794/2004 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā kā viens no grozījumiem pastāvošajā atbalstā, par ko principā ir jāpaziņo Komisijai, izmantojot vienkāršoto paziņojuma veidlapu, ir noteikts "esošas atļautas atbalsta shēmas pagarinājums par laiku līdz sešiem gadiem ar budžeta palielinājumu vai bez tā".

39 Šajos apstākļos pasākums, kurā ir paredzēta gan atļautas atbalsta shēmas pagarināšana no 2000. gada līdz 2006. gadam, gan šai shēmai piešķirtā budžeta palielinājums par 20 miljoniem EUR, ir jāuzskata par tādu, ar kuru tiek ieviests "jauns atbalsts" Regulas Nr. 659/1999 1. panta c) punkta izpratnē.

40 Tātad dalībvalstij, kuras nodoms ir ieviest šādu atbalstu, principā ir jāievēro pienākums iepriekš paziņot par šo atbalstu Komisijai un pienākums atturēties no tā īstenošanas, pirms procedūra, kurai tas ir pakļauts, nav beigusies ar galīgu lēmumu, kas ir paredzēti LESD 108. panta 3. punktā.

41 Tomēr ir jāpārbauda, vai, kā Itālijas valdība norāda rakstveida apsvērumos, 2005. gada pasākums var tikt atbrīvots no šī paziņošanas pienākuma, piemērojot Regulas Nr. 702/2014 3. un 26. pantu.

42 Regulas Nr. 702/2014, kas pieņemta, piemērojot LESD 108. panta 4. punktu, 3. pantā ir paredzēts, ka neatkarīgi no vispārējā pienākuma paziņot par katru pasākumu, ar kuru ir paredzēts ieviest vai grozīt "jaunu atbalstu", LESD 108. panta 3. punkta izpratnē, kas ir viens no valsts atbalsta kontroles sistēmas pamatelementiem, dalībvalsts var atsaukties uz atbrīvojumu no šī pienākuma saskaņā ar šo regulu, ja tās pieņemts atbalsta pasākums vai tās paredzēts atbalsta projekts atbilst regulā paredzētajiem nosacījumiem. Šie nosacījumi kā atkāpe no minētā vispārējā pienākuma ir interpretējami šauri. Turpretim uz valsts atbalstu, uz kuru neattiecas Regula Nr. 702/2014, joprojām attiecas LESD 108. panta 3. punktā paredzētais paziņošanas un atturēšanās no īstenošanas pienākums (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 59., 60. un 86. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

43 Pirmkārt, attiecībā uz Regulas Nr. 702/2014 piemērojamību pamatlietā *ratione temporis* tās 51. panta attiecībā uz pārejas noteikumiem 1. punktā ir paredzēts, ka šī regula ir piemērojama individuālajam atbalstam, kas piešķirts pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas, ja šis atbalsts atbilst visiem tajā paredzētajiem nosacījumiem, izņemot 9. un 10. pantu.

44 Saskaņā ar Regulas Nr. 702/2014 2. panta 12. punkta b) apakšpunktu jēdziens "individuāls atbalsts" šīs regulas izpratnē ietver tostarp jebkādu individuāliem saņēmējiem saskaņā ar atbalsta shēmu piešķirtu atbalstu. Turklāt "atbalsta piešķiršanas diena" minētās regulas 2. panta 29. punktā ir definēta kā diena, kad saņēmējam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu ir nodotas tiesības saņemt atbalstu.

45 Lai gan Regulā Nr. 702/2014 nav definēts tās 51. panta 1. punktā minētais jēdziens "piešķirts", no Tiesas judikatūras izriet, ka no brīža, kad saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem saņēmējam ir piešķirtas tiesības saņemt palīdzību, kas tiek sniegta, izmantojot valsts līdzekļus, atbalsts ir jāuzskata par piešķirtu, līdz ar to attiecīgo līdzekļu faktiska izmaksa nav izšķiroša (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 21. marts, *Magdeburger Mühlenwerke*, C-129/12, EU:C:2013:200, 40. punkts, kā arī 2019. gada 19. decembris, *Arriva Italia* u.c., C-385/18, EU:C:2019:1121, 36. punkts).

46 No tā izriet, ka "individuāls atbalsts" Regulas Nr. 702/2014 2. panta 12. punkta izpratnē, kas ir piešķirts pirms 2014. gada 1. jūlija, pamatojoties uz tādu atbalsta shēmu kā 2005. gada pasākums, laika ziņā ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā.

47 Otrkārt, runājot par nosacījumiem, kuriem saskaņā ar Regulu Nr. 702/2014 ir jābūt ievērotiem, lai varētu izmantot izņēmumu no vispārējā paziņošanas pienākuma, no tās 3. panta izriet, ka, lai saskaņā ar atbalsta shēmām piešķirts individuālais atbalsts tiktu atbrīvots no šī pienākuma, tam ir jāatbilst visiem šīs regulas I nodaļā paredzētajiem nosacījumiem, kā arī šīs regulas III nodaļā paredzētajiem īpašajiem nosacījumiem, kas ir piemērojami attiecīgajai atbalsta kategorijai.

48 Attiecībā uz Regulas Nr. 702/2014 I nodaļā paredzētajiem nosacījumiem tās 4. pantā ir noteiktas robežvērtības bruto dotācijas ekvivalenta ziņā, kuru pārsniegšanas gadījumā šī regula nav piemērojama individuālam atbalstam, savukārt ar minētās regulas 5. un 6. pantu tās piemērošana ir pakļauta attiecīgi pārredzamības un stimulējošas ietekmes nosacījumiem. Regulas Nr. 702/2014 7. pants attiecas uz atbalsta intensitāti un 8. pants – uz attiecināmajām izmaksām, kā arī kumulēšanas noteikumiem. Runājot par šīs regulas 9. pantu, kas attiecas uz publicēšanu, un 10. pantu, kas attiecas uz informāciju, kā arī otrreizēju nepublicēšanu, no minētās regulas 51. panta 1. punkta izriet, ka minētajā 9. un 10. pantā paredzētie nosacījumi ir jāizpilda tikai attiecībā uz tādu atbalstu, kas nav individuāls atbalsts, kurš ir piešķirts pirms šīs pašas regulas spēkā stāšanās dienas.

49 Runājot par Regulas Nr. 702/2014 III nodaļā paredzētajiem īpašajiem nosacījumiem, tās 26. pants attiecas uz atbalstu dzīvnieku slimību profilakses, kontroles un izskaušanas izmaksu segšanai un atbalstu šādu slimību radīta kaitējuma atlīdzināšanai.

50 Saskaņā ar Regulas Nr. 702/2014 26. panta 1. punktu atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas nodarbojas ar primāro lauksaimniecisko ražošanu, kura mērķis ir kompensēt tostarp dzīvnieku slimību profilakses un izskaušanas izmaksas, un atbalsts, kura mērķis ir šādiem uzņēmumiem kompensēt tostarp dzīvnieku slimību radītos zaudējumus, ir atbrīvots no Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības, ja tas atbilst minētā 26. panta 2.–13. punkta un Regulas Nr. 702/2014 I nodaļas nosacījumiem. Starp šiem nosacījumiem šī paša 26. panta 6. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka šādam atbalstam ir jābūt izmaksātam četru gadu laikā pēc dzīvnieku slimību radīto izmaksu vai zaudējumu rašanās dienas.

51 Visbeidzot saistībā ar jautājumu, kuru Komisija ir izteikusi atbildē uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, proti, vai atlīdzība, ko AU ir pieprasījis saistībā ar 2005. gada pasākumu, ir *de minimis* atbalsts Regulas Nr. 1408/2013, kas stājusies spēkā 2014. gada 1. janvārī, izpratnē, ir jānorāda, ka saskaņā ar šīs regulas 7. panta 1. punktu, kura formulējums ir analoģisks Regulas Nr. 702/2014 51. panta 1. punkta formulējumam, Regula Nr. 1408/2013 ir piemērojama atbalstam, kas ir piešķirts pirms tās stāšanās spēkā, ja tas atbilst visiem šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem.

52 Turklāt saskaņā ar šīs regulas 3. panta 1. punktu par atbalstu, kas neatbilst visiem Līguma 107. panta 1. punkta kritērijiem un tādējādi ir atbrīvots no Līguma 108. panta 3. punktā noteiktā vispārējā paziņošanas pienākuma, uzskata atbalstu, kas atbilst visiem minētajā regulā noteiktajiem nosacījumiem, tostarp šīs regulas 3. panta 2. punktā paredzētajam nosacījumam, kuru ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 85. punktā un saskaņā ar kuru kopējais *de minimis* atbalsts, ko dalībvalsts ir piešķīrusi vienam vienotam uzņēmumam, jebkurā triju fiskālo gadu periodā nedrīkst pārsniegt 15 000 EUR.

53 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz dalībvalsts ieviestu pasākumu, ar kuru ir paredzēts vairāku gadu laikposmā un 20 miljonu EUR apmērā finansēt, pirmkārt, kompensācijas lopu audzētājiem, kas bijuši spiesti nokaut dzīvniekus, kuriem ir infekcijas slimības, un, otrkārt, atlīdzību pašnodarbinātiem veterinārārstiem, kas piedalījušies rehabilitācijas pasākumos, ir jābūt attiecinātai šajā tiesību normā paredzētajai iepriekšējas kontroles procedūrai, ja attiecībā uz šo pasākumu nav pieņemts Komisijas atļaujošs lēmums, izņemot gadījumu, ja pasākums atbilst Regulā Nr. 702/2014 vai Regulā Nr. 1408/2013 paredzētajiem nosacījumiem.

### *Par pirmo jautājumu*

54 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, pirmais jautājums nav jāizskata.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

55 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nosprież:

**LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz dalībvalsts ieviestu pasākumu, ar kuru ir paredzēts vairāku gadu laikposmā un 20 miljonu EUR apmērā finansēt, pirmkārt, kompensācijas lopu audzētājiem, kas bijuši spiesti nokaut dzīvniekus, kuriem ir infekcijas slimības, un, otrkārt, atlīdzību pašnodarbinātiem veterinārārstiem, kas piedalījušies rehabilitācijas pasākumos, ir jābūt attiecinātai šajā tiesību normā paredzētajai iepriekšējas kontroles procedūrai, ja attiecībā uz šo pasākumu nav pieņemts Eiropas Komisijas atļaujošs lēmums, izņemot gadījumu, ja pasākums atbilst Komisijas Regulā (ES) Nr. 702/2014 (2014. gada 25. jūnijs), ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu, vai Komisijas Regulā (ES) Nr. 1408/2013 (2013. gada 18. decembris) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē paredzētajiem nosacījumiem.**

[Paraksti]